

Szakmai beszámoló

az NKA Múzeumok Kollégiuma által támogatott

Egry József Badacsonyi szőlőhegy című festményének restaurálásáról

Pályázati azonosító: 505111/4778 (209111/00308)

Egry József (1883-1951) festőművész alkotásai a Laczkó Dezső Múzeum Képzőművészeti gyűjteményének, de minden bizonnyal a múzeum teljes anyagának is a legértékesebb, legféltettebb kollekciónak számítanak. Az ötven festményből álló önálló gyűjteményi egység különleges értékét növeli, hogy a művek alkotójuk pályájának teljes egészét lefedik a korai párizsi, brugge-i időszaktól az útkeresés kísérletein át az otthonra találás, a balatoni képek, az itáliai nyaralás és a késői alkotások időszakáig.

Az 1920-as években készült *Badacsonyi szőlőhegy* című festmény jelentős életrajzi és művészeti-technikai szempontból is, hiszen azt a miliőt ábrázolja, amely a valóságban is körülvette az 1918-ban a Balaton mellett megtelepedett festőt. Feleségével, Pauler Juliskával először a keszthelyi házban éltek 1918-tól 1928-ig, majd ennek eladása után a badacsonytomaji hegyoldalban lévő préházban telepedtek meg 1938-ig. A tavaszi-nyári hónapokat eddig is itt töltötték. A nyaraló céljára épített préházat Egry nagyon szerette, a Balaton felé néző oldalához egy kis teraszt alakított ki. A képen megjelenő vincellérház akár ez a saját préház-nyaraló is lehetne a hegy oldalában. Figyelemre méltó a kép az alkalmazott festési technika szempontjából is, hiszen a művész korai periódusának sűrű, pasztózus ecsetkezelését reprezentálja.

Mivel a múzeum Egry-kollekciója 1973 óta, a badacsonyi Egry Emlékház megnyitása óta rendszeresen ott volt kiállítva, és a fűtetlen épület téli bezárása miatt évente kétszeri utaztatásnak volt kitéve, szükségessé vált a festmények állapotfelmérésének elkészítése. Erre a 2020 márciusában elkészült munkára Springer Ferenc okleveles festő-restaurátor művészt kértük fel. A szakszerűen elvégzett állapotfelmérések feltárták a képek sérüléseit, javaslatot tettek a szükséges beavatkozásokra. A feltárt problémák közül a legsürgetőbb orvoslást a jelenleg restaurált *Badacsonyi szőlőhegy* című olajfestmény követelte.

A Laczkó Dezső Múzeumban több terület restaurátora dolgozik (fém-, fa-, papír-, szilikát-restaurátor), festményrestaurátorral, aki a komolyabb problémákat meg tudná oldani, sajnos nem rendelkezünk. Ezért esett a választás a korábbi állapotfelméréseket végző, az Egry-gyűjteményt már jól ismerő Springer Ferenc festő-restaurátor művészre.

Springer Ferenc állapotleírásai feltárták 2020-ban a *Badacsonyi szőlőhegy* című Egry-festmény esetében a papírhordozó savas, oxidált állapotát, ill. a festékfelület hiányait, lepergő elválkozásait olyan mértékben, hogy a képfelület bizonyos részein kilátszott a barna karton-alap. A lepattogzott és hiányzó festékréteg jelensége különösen a kép alsó középső részén és a jobb felső sávban jelentkezett. A kép fontossága miatt kiállításra került ebben az állapotban a Laczkó Dezső Múzeum „Egry 140 – Balaton, Szicília, Nervi” című kiállításán 2023-2024-ben, az olajfesték pergését megakadályozó szakszerű restaurálásra csak a Nemzeti Kulturális Alap mostani támogatásának köszönhetően kerülhetett sor.

A beavatkozás során a restaurátor az enyhén levált, még meglévő festékréteg szigeteket visszarögzítette a hordozóhoz, a kipattogzott részeket elkészítette a folytonossági hiányok pótlását és a megfelelő retusokat. Tisztítás után a festett felületek megszabadultak a szennyeződésektől. A tisztítást követő vékony védőlakkozás visszaadta a színek eredeti koloritját. A megvalósítás során

restaurátor a hiányzó és sérült festett réteget a környezetéhez illeszkedő módon rekonstruálta, helyenként az illeszkedő textúrával modellálta, amit az esztétikai helyreállítás, a retusálás követett – ez is szem előtt tartva a környezetbe illeszkedés követelményét. A restaurált képet visszahelyeztük a raktár védett körülményei közé a fém tároló rácsra.

Fontos számunkra az kiemelkedő jelentőségű Egry-kollekció értékét, a festmények állapotát megóvni, ezért nagyon örülünk, hogy ez alkalommal a legsérültebb Egry-festmény esetében sikerült megállítani a további kedvezőtlen elváltozásokat, az olajfesték további pergését, és hosszú távra sikerült konzerválni a képet, remélhetőleg a jövő generációk számára.

Annál is inkább fontos a mostani állagmegóvás, mivel a *Badacsonyi szőlőhegy* című festményt további Egry-képekkel együtt 2025 novemberétől a zalaegerszegi Göcseji Múzeum szeretné kiállításra kölcsönözni, utána pedig a Laczkó Dezső Múzeum tervezi állandó Egry-kiállításban szerepeltetni.

A pályázatban vállaltuk, hogy beszámolunk a restaurálásról a múzeum honlapján, és két évig a restaurálásról készült dokumentációt, a leírást és a fotókat megjelentetjük itt biztosítva annak ingyenes hozzáférhetőségét.

A restaurálásról készült dokumentációt mellékeljük.

restaurálás előtt

LDM_K_72.2.1. Egry József: Badacsonyi szőlőhegy

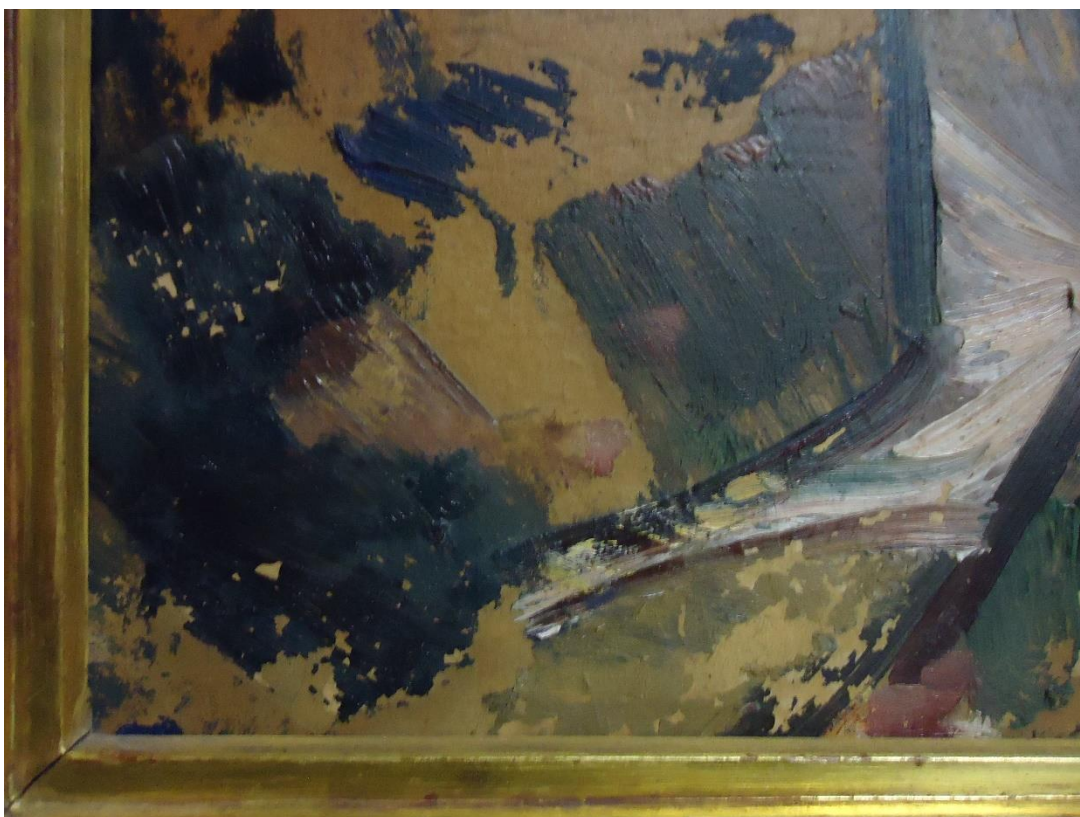
1920 körül

karton, olaj

70X90 cm

restaurálás előtt: hiányzó festékréteg, lepattogzott olajfesték

restaurálás előtt: hiányzó festékréteg, lepattogzott olajfesték

restaurálás után